

Občina Litija in geometrično središče države

Občina Litija
Jerebova ulica 14
1270 Litija
Telefon: 01 8963 420
Faks: 01 8963 460
E-pošta: obcina.litija@litija.si
URL: <http://www.litija.si/>

Občina Litija leži v zahodnem delu Posavskega hribovja in hkrati v središču Slovenije. Mesto Litija je krajevno središče občine. Leži 37 kilometrov jugovzhodno od Ljubljane, v dolini najdaljše slovenske reke, kjer je Sava oblikovala razpoznaven in hkrati največji ovinek na ozemlju Republike Slovenije. Ime Litija po Valvasorju izvira iz latinske besede »lithus«, ki pomeni obrežje. Poleg reke Save sta za Občino Litija in njeno razpoznavnost pomembni še dve prometnici: glavna cesta Ljubljana-Trbovlje in železnica Ljubljana—Zidani Most. Občina Litija obsega površino dobrih 227 kvadratnih kilometrov in 107 naselij,

v katerih živi po podatkih centralnega registra 14.663 prebivalcev. Območje občine Litija je bilo poseljeno že v prazgodovini. O tem pričajo številna arheološka najdišča, med katerimi najbolj izstopa območje Vač, kjer je bila najdena znamenita vaška situla.

Litijsko hribovje je izjemno bogato z rudo. Rudarska dejavnost je tod zaživela že v železni dobi in se nadaljevala vse do 60. let 20. stoletja, ko je bil opuščen rudnik Sitarjevec, ki velja za enega najstarejših rudnikov svinca pri nas. Prve

pisne omembe rudnika segajo v 15. stoletje. Danes je rudnik zaprt, tradicionalno rudarsko in lesno industrijo so večinoma nadomestile druge gospodarske dejavnosti, medtem ko je tekstilna dejavnost v Litiji še vedno zelo razvita. Občina Litija se ponaša s svojo lego v osrčju Slovenije. Temu primerno je oblikovana vizualna podoba blagovne znamke Srce Slovenije. Tekstovna forma izkazuje definicijo območja - v srcu Slovenije, grafično pa znak izraža stilno zaokroženost v podobi srca, ki simbolno pomeni predvsem sprejetje in toplino, objem, srčnost in celostnost ponudbe.

Seznam prireditev v prvi polovici leta 2008

- 18. januar - Slovenec leta
- 18. januar - srečanje članov ESOS EU s predstavniki lokalnih skupnosti Slovenije na GEOSS
- 3. februar - vpis v knjigo predsednikov na GEOSS
- 3. februar - litijski karneval
- 16. maj - četvorka maturantov
- 16. junij - občinski praznik
- 25. junij - dan državnosti

Geoss - geometrično središče Republike Slovenije

Slovenija je edina država v EU z izračunanim in z zakonom zavarovanim središčem države, ki je obeleženo z granitnim stebrom, pred katerim se odvijajo številne že tradicionalne, predvsem kulturne prireditve. Pred pomnikom geometričnega središča Slovenije -Geoss, javnosti je bil slavnostno izročen 4. julija 1982, se vsak novoizvoljeni predsednik države predstavi javnosti in vpiše v zlato knjigo.

Geoss simbolizira zakoreninjenost Slovencev v tem prostoru, saj so naši predniki v preteklosti previharili vse viharje potujčevanja. Označene strani neba širijo našo plemenito misel srčne kulture in željo po prijateljskem sodelovanju z vsemi narodi sveta. V pomnik Geoss smo že leta 1981 vpisali verze, ki so bili 10 let pozneje vgrajeni v državno himno, in 14. septembra 1989, ob navzočnosti vseh slovenskih županov, postavili ploščo z napisom, da hočemo na svoji zemlji sami živeti in gospodariti.

Ožje območje Geossa sestavljajo: pomnik Geoss, spomenik Rodoljubu, slovenski grbi in plošče, na katerih so vpisani datumi osamosvojitve ter sprejemov v 2N in EU, nekaj klopi, urejena greda z rožami, lepo tlakovana neposredna okolica in velika lipa, simbol slovenstva. Na drogovi stalno plapolajo zastave: Geossa, občine, Slovenije in EU.

Širše območje Geossa sega prek Vač do prazgodovinske naselbine na Kroni. Na Vačah je Dom Geoss s štirimi zbirkami, med znamenitostmi so na ogled še znana cerkev sv. Andreja, fosilna morska obala izpred 13 milijonov let in sredi trga v skalo vklesan vodnjak. Z Vač nas ob poti proti Kleniku spremljajo kipi iz masivnega lesa in obnovljena sušilnica lanu, na Kleniku pa si lahko ogledamo tudi povečano kopijo znamenite vaške situle (okoli 6. stol. pr. n. št.) ter spominski plošči najditelju te dragocenosti in najpomembnejšemu raziskovalcu tega območja. Geoss ima svojo himno, ki jo skupaj z državno zaigramo na vsaki prireditvi.

